

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΝΙΑΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Το γιατί και το πώς στην Παιδεία

(1)Καλοδεχούμενος είναι κάθε φορά ο διάλογος για την Παιδεία. **Απαραίτητη** ωστόσο προϋπόθεση είναι να κατανοούμε το τι εννοούμε Παιδεία. Μήπως όμως μερικοί εννοούν ακόμα μόνο την εκπαίδευση στη διδακτέα γνωσιακή ύλη; Παρακολουθώντας τον νέο εθνικό διάλογο ο κάθε ενδιαφερόμενος αναγνώστης θα βρει πάλι - μαζί με τον πλούτο ιδεών, οραμάτων, προτάσεων - και σωρεία εκπαιδευτικών προβλημάτων. Κυρίαρχη θέση καταλαμβάνουν: η υποχρηματοδότηση, το διαρκώς **μεταβαλλόμενο** σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, η μη **σύνδεση** των πτυχίων με την αγορά εργασίας, η **ελλιπής** παιδαγωγική κατάρτιση των λειτουργών της μέσης εκπαίδευσης και άλλα πολλά.

(2)Δεν έχουμε ουσιαστικό έλλειμμα εκπαίδευσης. Οι παρεχόμενες γνώσεις καθιστούν λ.χ. τους αποφοίτους των πανεπιστημίων μας ευπρόσδεκτους σε άλλες προηγμένες χώρες. Γιατί, λοιπόν, Παιδεία; Διότι η καλλιέργεια, η μόρφωση, οι αξίες μας, η Παιδεία μας δηλαδή είναι που μας κάνουν ανθρώπους - η εκπαίδευση από μόνη της όχι. Γι' αυτό η έμφαση πρέπει να είναι στην Παιδεία. Κι εδώ έρχεται και το πώς.

(3)Πώς, δηλαδή, θα μετουσιώσουμε έναν **άγουρο** παιδικό εγκέφαλο σε μian αξιακή προσωπικότητα; Συλλαβίζουμε συνέχεια την αναγκαιότητα καλλιέργειας της κριτικής σκέψης του μαθητή, της δημιουργικότητάς του και άλλων ποιοτικών **χαρακτηριστικών**. Τελευταία επιστρατεύονται ευρήματα και από τις νευροεπιστήμες που πλουτίζουν την αντίληψή μας περί εγκέφαλου και μάθησης. Κάποια είναι **ενθαρρυντικά** προς αξιοποίηση για ένα πιο σύγχρονο παιδαγωγικό-εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο θα μετατρέπει τον εκπαιδευτικό εμπειρισμό σε παιδαγωγικό επιστημονισμό, που είναι η βάση επίλυσης και των προαναφερθέντων εκπαιδευτικών προβλημάτων.

(4)Εντός αυτού του πλαισίου, η διαθεματικότητα, ως σφαιρική προσφορά και κατάκτηση γνώσεων και αξιών, κινείται στο επίπεδο του παιδαγωγικο-εκπαιδευτικού επιστημονισμού. Πόσο όμως προσέχτηκε και πόσο αξιοποιήθηκε τόσα χρόνια από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας που έχει επισκεφθεί την **υποχρεωτική** εκπαίδευση; Μιλάμε, επίσης αποσπασματικά, για το μαγικό εκπαιδευτικό ραβδί των νέων τεχνολογιών. Αλλά γιατί όμως η ως τώρα εισαγωγή τους στην εκπαίδευση δεν μετασχημάτισε ουσιαστικά την αποτελεσματικότητα της τάξης;

(5)Μια πρόσφατη θεωρία με τον τίτλο Βιοπαιδαγωγισμός φωτίζει ένα νέο παιδαγωγικό πλαίσιο που είναι σε αρμονία με την εξέλιξη και την ανάπτυξη του εγκέφαλου και αξιοποιεί την εμφάνιση των τεσσάρων βασικών νοητικών δεξιοτήτων -πρώτη εμφανίστηκε η τεχνολογική και έπονται η κοινωνική, η γλωσσική και η αριθμητική. Ο συσχετισμός της φυσικής αυτής ανάπτυξης με την εκπαιδευτική πράξη αναμένεται να ισχυροποιήσει την αποτελεσματικότητα της μάθησης· υπόθεση που **επαληθεύτηκε** εμπειρικά. Το ζήτημα φύσης και ανατροφής εξετάζεται από τον Σωκράτη ως σήμερα.

(6)Έχουμε, λοιπόν, τώρα κάποιες παιδαγωγικές σταθερές και του πώς. Και όπως υποστήριξε ο Νίτσε: «Αν έχεις ένα “γιατί” για να ζεις, μπορείς να αντέξεις σχεδόν

και το “πώς”». Να αντέξουν θεσμοί και εκπαιδευτικοί το πώς θα βελτιωθεί το παιδαγωγικό πλαίσιο και συνακόλουθα η εκπαίδευση. Διότι οι γνώσεις και οι θεωρίες μας είναι **πρόσκαιρες** και θνητές, όπως σοφά υποστηρίζει ο Πόπερ. Αυτό σημαίνει πρόοδος: Να λέμε όχι στην ακινησία, να έχουμε εύπλαστη πρόθεση στο γιατί και το πώς της Παιδείας.

(Ο Σταμάτης Ν. Αλαχιώτης-διασκευή. Πρώην πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου . Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ.)

ΘΕΜΑΤΑ

- A.** Να γράψετε περίληψη του κειμένου σε 90-110 λέξεις.
(Μονάδες 25)
- B.1.** Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των περιόδων που ακολουθούν ως Σωστό ή Λανθασμένο, με βάση το νόημα του κειμένου.
- α) Η συζήτηση για την Παιδεία είναι ευπρόσδεκτη.
 - β) Η ελληνική εκπαίδευση παρουσιάζει ορισμένα ελαττώματα.
 - γ) Η διαθεματικότητα στην εκπαίδευση δεν είναι σημαντική.
 - δ) Είναι σημαντικό να αποσυνδεθεί η φυσική ανάπτυξη από την εκπαίδευση.
 - ε) Η Παιδεία πρέπει να εξελίσσεται.
- (Μονάδες 10)
- 2. α)** Να εντοπίσετε τον τρόπο/τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου.
(Μονάδες 4)
- β)** Να εντοπίσετε τον τρόπο/τρόπους και το μέσο/μέσα πειθούς στην τρίτη και στην έκτη παράγραφο.
(Μονάδες 6)
- 3.α)** Να γράψετε από ένα συνώνυμο των: *απαραίτητη, χαρακτηριστικών, ενθαρρυντικά, επαληθεύτηκε, πρόσκαιρες*
(Μονάδες 5)
- β)** Να γράψετε από ένα αντώνυμο των: *μεταβαλλόμενο, σύνδεση, ελλιπής, άγουρο, υποχρεωτική*
(Μονάδες 5)
- 4. α)** Να εντοπίσετε τη μορφή πειθούς του κειμένου και να δηλώσετε τρία γνωρίσματά της.
(Μονάδες 3)
- β)** Να αιτιολογήσετε τη χρήση του ερωτηματικού στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου.
(Μονάδες 2)

ΑΓ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 11 -- ΠΕΙΡΑΙΑΣ -- 18532 -- ΤΗΛ. 210-4224752, 4223687

Γ. Να συντάξετε ένα άρθρο 500-600 λέξεων, στο οποίο να παρουσιάζετε τα προβλήματα της σύγχρονης εκπαίδευσης και τον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει το σχολείο κατά τον εικοστό πρώτο αιώνα.

(Μονάδες 40)

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΑΒΡΙΛΗΣ

ΟΡΟΣΗΜΟ